

Van:
Aan: [Provincie Zeeland](#)
Cc: [Velde, B.L.L. van der \(Dick\); statengriffier](#)
Onderwerp: Van wie is Zeeland - 28 oktober 2021
Datum: donderdag 28 oktober 2021 15:30:53

Betr.: Van wie is Zeeland
cc: Statengriffier, gedeputeerde B.L.L van der Velde

“Wat gebeurt er straks met onze Zeeuwse grond? Provincie laat iedereen meedenken”

<https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/130684/Wat-gebeurt-er-straks-met-onze-Zeeuwse-grond-Provincie-laat-iedereen-meedenken>

<https://www.zeeland.nl/actueel/onlangs-verschenen/van-wie-zeeland-aflevering-1>

Beste “Van wie is Zeeland”-betrokkenen,

Over het grondgebruik van Zeeland kan ik kort zijn. Zoals ik regelmatig aangaf kan m.i., alleen door sterk geconcentreerde woningbouw, Zeeland landschappelijk zo ongeschonden mogelijk gehouden worden. Zeeuwse nieuwbouw dient bijna geheel plaatst te vinden in het stadsgebied Middelburg-Vlissingen, dat het meest verstedelijkte en dichtstbevolkte gebied van Zeeland is.

Voor Industrie en handel (bedrijventerreinen) dient zoveel mogelijk/uitsluitend gekozen te worden voor het Sloegebied en de Zeeuws-Vlaamse kanaalzone en evt. directe aangrenzende omgeving.

Hieronder een “bloemlezing” van mijn notities over dit onderwerp en die grotendeels reeds eerder werden verzonden naar het provinciebestuur in 2020/21.

Met vriendelijke groet,

[ZEELAND, HOE VERDER](#) blz. 94 - 96. (Tabellen in deze e-mail bekijkt u het beste via deze koppeling)

PRINSJESDAG 2021

Gemeenten >100.000 inwoners krijgen minder geld uit gemeentefonds

<https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/129893/Prinsjesdag-2021-Zeeuwse-gemeenten-hopen-op-extra-geld>

<https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/van-niet-eeen-extra-euro-in-de-miljoenennota-is-zeker-dat-hij-in-zeeland-landt~a48d83fe/>

Er is voor Zeeland nog steeds niet veel veranderd de afgelopen 200 jaar. Zie daarvoor o.a. de vergelijking 1795-1950 hieronder op blz. 4. Al vele decennia doet Zeeland voor spek en bonen mee. Middelburg en Zeeland zijn niet voor niets op achterstand gekomen. De schuld daarvan ligt voor het grootste deel bij Zeeland zelf, omdat er geen gebruik werd/wordt gemaakt van de bestaande geconcentreerde stedelijkheid in Zeeland. Onze bestuurders dachten te lokaal waardoor we de nationale boot steeds misten, zoals nu ook weer dreigt te gebeuren. Onze provincie heeft (hier komt-ie weer) een officieel erkende grootstedelijke concentratie nodig. De oplossing is herindelen om tot een stad met een grootte te komen die in de rest van het land normaal is. Als de eis minimaal 500 woningen is om voor overheidsgeld voor woningbouw in aanmerking te komen, is het nodig om zo snel mogelijk plannen te ontwikkelen voor de bouw van om te beginnen minimaal 2.000 woningen (hoofdzakelijk etagewoningen voor één- en tweepersoonshuishoudens) bij Vrijburg en Nieuw-Abeele: een centraal gelegen grootstedelijk stadshart met allure tussen Middelburg en Vlissingen.

NIEUWE BUURT: STADSHART ABEELE

Te ontwikkelen aan beide zijden van het kanaal (Nieuw- en Groot-Abeele), waardoor Vrijburg en Mortiere met elkaar worden verbonden. Een centraal, voor de gehele bevolking van de fusiegemeente en de rest van Zeeland, goed te bereiken gebied, waar stedelijk wonen gecombineerd wordt met grootschalige, gemeentelijke centrale voorzieningen (nieuw of reeds bestaand) zoals: zwembad, sportaccommodaties, brandweer, stadskantoor, kantoren, scholen, grootwinkelbedrijven enz. (geen industrie). Dit gebied dient te worden ontsloten door een brede nieuwe centrale laan die loopt - vanaf de Bloemenlaan en Weyevlietweg, ten westen van Vrijburg en Nieuw Abeele, naar het noorden en zich vervolgens - net ten noorden van de Abeelseweg - op een groot driehoekig plein, splitst in twee lanen waarvan de ene aansluit op de Koudekerkseweg en de andere op de Nieuwe Vlissingseweg en vervolgens via een nieuw te bouwen kanaalbrug en NS-station naar het oosten loopt. Van het NS-station Abeele (gelegen halverwege de NS-stations Middelburg en Vlissingen-Souburg) zou een brede laan, met stedelijke bebouwing, richting Torenweg en Mortiere kunnen worden aangelegd.

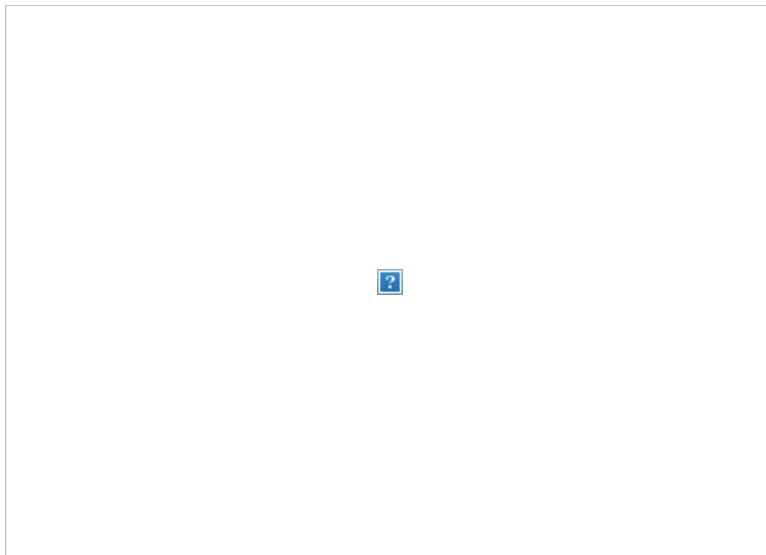
Er is een groot algemeen uitbreidingsplan nodig. De laatste jaren worden er te hooi en te gras in Middelburg-Vlissingen wat wijkjes met eengezinswoningen gebouwd die ruimte verslindend zijn, terwijl er juist een hoge stedelijke concentratie gewenst is. Dit om Zeeland zo groen mogelijk te houden. Gedacht moet worden aan een bevolkingsdichtheid, zoals van de Middelburgse binnenstad die, met ca. 5.500 inwoners per km², de dichtstbevolkte wijk van Zeeland is. Op de ca. 4 km² beschikbare ruimte kunnen dan 20.000 à 25.000 inwoners gehuisvest worden. Negen andere provinciehoofdsteden met een historische kern, hebben gemiddeld ca. 6.800 inwoners per km² in de binnenstad.

Het is in het belang van Zeeland dat de woningbouw in Noord- en Midden-Zeeland in Middelburg-Vlissingen wordt geconcentreerd. Hierdoor wordt voorkomen dat er in Zeeland uitsluitend gebouwd wordt voor forensen die in Zuid-Holland en Noord-Brabant werken. We hebben in Zeeland meer mensen nodig die in Zeeland wonen én werken/studeren.

https://cbsinuwbuurt.nl/#sub-vierkant500m2020_aantal_inwoners

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_wijken_en_buurtten_in_Nederland

<https://stadszaken.nl/artikel/3734/rijksadviseur-eengezinswoningen-in-het-groen-daar-hebben-we-er-genoeg-van>

https://cbsinuwbuurt.nl/#gemeenten2020_bevolkingsdichtheid_inwoners_per_km2

Aantal gemeenten met 1.000-2.500 inwoners per km² (zonder N- en Z-Holland)

Limburg : 7

Noord-Brabant : 6

Gelderland : 5

Overijssel : 5

Utrecht : 3

Zeeland : 2

Flevoland : 2

Groningen : 1

Friesland : 0
Drenthe : 0

Culemborg 1500 woningen. Totaal woningbouwimpuls (WBI) Gelderland 8.600 woningen.

https://stadszaken.nl/artikel/3728/gelderland-vraagt-woningbouwimpuls-aan-voor-realisatie-8-600-woningen?utm_source=Mailing+Lijst&utm_medium=email&utm_campaign=23-09-2021_Prinsjesdag+kan-niemand+bekoren

- Culemborg 1500 woningen = 1 per 19 inwoners = 4.900 woningen voor Middelburg-Vlissingen.
- Hattem, Heumen, Nijkerk, Wychen, Rheden, Tiel: 4.500 woningen = 1 per 44 inwoners. Dit zou 2.100 woningen voor Middelburg-Vlissingen inhouden.

rmgs20210925=====

BEVOLKINGSGROEI PROVINCIES. VERGELIJKING 1795 - 1950

1795 1950 groei

Holland / Noord- en Zuid-Holland	825.996	4.175.974	404 %
Gelderland	217.828	1.057.941	386 %
Bataafs Brabant / Noord-Brabant	210.723	1.219.706	479 %
Friesland	161.513	463.442	187 %
Overijssel	135.060	656.047	385 %
Groningen	114.555	457.611	299 %
Utrecht	92.904	565.047	508 %
Zeeland	82.212	265.759	223 %
Drenthe	39.672	457.611	599 %

Bataafse Republiek / Nederland 1.880.463 9.139.400 386 %

Limburg ----- 708.287 -----

Zeeland en Friesland blijven aanzienlijk achter. In anderhalve eeuw was het groeipercentage van de andere zeven provincies, gemiddeld 437 %, twee maal zo groot.

In 1795 woonde 25 % van de Zeeuwen in Middelburg. In 1950 was dat 8 %. Er zijn duidelijk verkeerde keuzes gemaakt, waardoor Zeeland, in tegenstelling tot de rest van het land, geen grote stad meer had. Met verstrekking nadelige gevolgen tot op de dag van vandaag.

<http://www.volkstellingen.nl/nl/volkstelling/jaarview/1795/index.html>

https://www.dbnl.org/arch/bev001bevo22_01/pag/bev001bevo22_01.pdf

<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/geesteswetenschappen/institute-for-history/repertorium-stadsrechten.pdf>

rmgs20210925=====

Zeeland hoe verder. Blz. 5 t/m 9

BEVOLKINGSGROEI ZEELAND IN 2020 EN TOT 2031

<https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/zeeland-is-zeer-in-trek-aantal-inwoners-groeit-explosief~a2092bfe2/>

<https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/124820/Politiek-staat-niet-te-springen-om-van-Zeeland-een-Nationaal-Landschapspark-te-maken>

Het streven moet zijn: één echte grote stad en een zo landelijk en ongeschonden mogelijk Zeeuws platteland, met veel aandacht voor de leefbaarheid en uitstraling van de overige Zeeuwse bevolkingskernen: stabilisatie van bevolkingsaantal, minimale uitbreiding en nieuwbouw ter vervanging van gesloopte huizen. (Van Zeeland een Nationaal Landschapspark maken, inclusief de helft van de gemeenten Middelburg en Vlissingen, is natuurlijk niet de oplossing erg onverstandig. Er moet in Zeeland, om de provincie groen en leefbaar te houden, juist zoveel mogelijk, gewerkt, geleefd en gewoond kunnen worden in een compacte grote stad zoals in de andere provincies).

Aan de ene kant is de bevolkingsstijging in 2020 goed nieuws, maar aan de andere kant is de tendens zorgwekkend.

Het zou kortzichtig zijn als er door provincie- en gemeentebestuurders, voor het te laat is, geen passende maatregelen genomen gaan worden. Een goed lange termijn huizenbouwplan kan voorkomen dat we met een lelijk verrommelde provincie komen te zitten, die ook voor toeristen veel minder interessant is.

De, nu uit woningnood geboren, trek van Randstedelingen naar het Zeeuwse platteland kan een jojo-effect tot gevolg hebben als lieden die een stadsomgeving gewend zijn niet kunnen aarden in de polder. Wonen in het compact bevolkte stadsgebied Middelburg-Vlissingen met alle voorzieningen en veel ruimte en natuur eromheen zal voor de meesten, vooral jongeren, datgene zijn waar ze naar zoeken.

Voor een goede toekomst van de provincie is concentratie van de bevolking nodig, vooral omdat men verwacht dat de Zeeuwse bevolking de komende decennia zal gaan krimpen. Dit in tegenstelling tot de Randstadprovincies waar de bevolking de komende decennia blijft toenemen.

Van de meer dan 1800 personen bevolkingsgroei in 2020 had minstens 50% in de stadsregio Middelburg-Vlissingen terecht moeten komen. Dus + 900 i.p.v. de bescheiden + 146 (155 groei Middelburg minus 9 krimp Vlissingen) nu.

De vier grootste steden van Nederland buiten beschouwing latend, zijn de 28 gemeenten met meer dan 100.000 inwoners gemiddeld ca. 150.000 inwoners groot. Dat zou eigenlijk voor onze "metropoolregio" Middelburg-Vlissingen 57.000 nieuwe inwoners inhouden om landelijk mee te kunnen komen. Hiervoor zouden op korte termijn duizenden nieuwe huizen gebouwd moeten worden binnen de gemeentegrenzen van Middelburg en Vlissingen.

Uitgebreidere vergelijking met de situatie in de rest van Nederland.

Vergelijking op basis van aantal inwoners:

28 steden > 100.000 inwoners = totaal ca. 4.200.000 inw. = gemiddeld **150.000** inw.

8 provinciehoofdsteden totaal ca. 1.072.000 inw. = gemiddeld **134.000** inw.

Vergelijking op basis van aantal inwoners per km²:

28 steden > 100.000 inwoners gemiddeld 1850 inw. per km² x 83 km² = gem. **154.000** inw.

8 provinciehoofdsteden gemiddeld **1168 inwoners** per km² x 83 km² = **97.000** inw.

150.000 + 134.000 + 154.000 + 97.000 : 4 = 134.000 richtgetal inwoners voor Middelburg-Vlissingen. Uitgaande van 134.000 inwoners (1600 per km²) over 10 jaar betekent een groei van ca. 40.000 inwoners = 4.000 per jaar.

Aantal inwoners per km² van Middelburg-Vlissingen in 2020 bedraagt 1.126.

Van de andere provinciehoofdsteden is het 2.306 (excl. Den Haag, Haarlem en Utrecht: gemiddeld 1.168).

Grootste aantal inwoners per km² van de acht provinciehoofdsteden:

Maastricht 2.172

Arnhem 1.649

's-Hertogenbosch 1.410

Groningen 1.255

Zwolle 1.160

Het aantal inwoners per km² van Leeuwarden, Assen en Lelystad ligt lager dan van Middelburg-Vlissingen.

Een aantal inwoners per km² van ca. 1.600 voor Middelburg-Vlissingen is, vergeleken met 1.850 landelijk, een goede zaak.

In 2020 zijn er totaal 52 gemeenten met meer dan 1.600 inwoners per km². 40 gemeenten hebben tussen de 1.600 en 3.500 inwoners per km².

Met 134.000 inwoners zou het Zeeuwse hoofdstedelijk gebied op dit moment de 19e gemeente van Nederland zijn.

Nederlandse gemeenten met het grootste aantal inwoners per km² (excl. de vier grootste steden):

Leiden 5.700

Haarlem 5.600

Capelle a/d IJssel 4.700

Delft 4.600

Gouda en Schiedam 4.400

Maassluis en Rijswijk 3.900

Krimpen a/d IJssel 3.800

Zoetermeer en Hoorn 3.600

Purmerend 3.500

CONCLUSIE:

Opdat Zeeland er, na lange tijd, nationaal weer bij gaat horen en de provincie landschappelijk aantrekkelijk blijft, dient de stadsregio Middelburg-Vlissingen ca. 134.000 inwoners te tellen in 2031. Bij 2,2 personen per

woning moeten er de komende 10 jaar ca. 1.800 huizen/appartementen per jaar gebouwd worden in het hoofdstedelijk gebied.

<https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/corona-geeft-beleid-om-nieuwe-inwoners-te-lokken-een-duwtje-in-de-rug-de-opgave-in-zeeland-blijft-immens~a8976815/>

<https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/onderzoek-naar-toename-van-het-aantal-zeeuwen~a1b079fc/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

rmgs20201231=====

PROVINCIEHOOFDSTEDEN

INWONERTAL BINNEN EEN STRAAL VAN 7 KM VANAF BELANGRIJKSTE NS-STATION

<https://www.pzc.nl/walcheren/middelburg-houdt-nieuwe-plannen-voor-studentenkamers-voorlopig-tegen~a042ef6c/>

Het gebied binnen een straal van 7 km vanaf NS-station Middelburg telt 105.000 inwoners. Hieronder een vergelijking met de andere provinciehoofdsteden.

Assen ca. 80.000 inwoners binnen een straal van 7 km.

Lelystad 80.000 “

Middelburg 105.000 “

Leeuwarden 110.000 “

Zwolle 140.000 “

Maastricht 150.000 “

's-Hertogenbosch 230.000 “

Groningen 230.000 “

Arnhem 235.000 “

Haarlem 265.000 “

Den Haag en Utrecht > 400.000 “

Een positie net voor Assen en Lelystad is niet echt om over op te scheppen. En alhoewel het verschil met Leeuwarden niet groot is, moet Middelburg e.o. meer in gaan lopen op de andere hoofdstedelijke gebieden. **Dat kan alleen als het bouwtempo van nieuwbouwwoningen (vooral huur) drastisch wordt opgevoerd.** Er is een grote behoefte aan goedkope tweekamerwoningen voor jong tot oud: starters, studenten en ook voor gepensioneerden die in een echte stad en kleiner willen gaan wonen. Veel ouderen die nu nog in de grootste steden van het land wonen zullen zich, zeker nu door de Corona-hectiek, graag in een complete middelgrote stad met een weidse omgeving willen vestigen. Aan huurwoningen is een grote behoefte. Vooral tweekamerappartementen van ca. 55 m² met aparte eetkeuken en badkamer, die dan ook, i.v.m. de aparte kamers, door twee studenten bewoond kunnen worden. Gezien de grote woningbehoefte in Nederland hoeft men in het Middelburgse beslist niet bang te zijn dat er voor leegstand wordt gebouwd. Gunstig bijeffect zou doorstroming kunnen zijn, waardoor gezinswoningen vrijkomen. Hoe groter de hoofdstad des te beter het is voor de provincie. Middelburg en vooral Middelburg-Vlissingen is veel dichter bevolkt dan Leeuwarden, Lelystad en Assen. De bevolkingsdichtheid van Middelburg-Vlissingen is ongeveer gelijk aan die van Zwolle. Binnen een straal van 7 km vanaf station Middelburg woont 27% van de Zeeuwse bevolking. Vanaf het NS- of busstation van Goes en Terneuzen bedraagt het aantal inwoners binnen 7 km tegen de 60.000 en 35.000.

rmgs20201220=====

AANTAL INWONERS HOOFDSTEDEN EN ZEELAND OP 1 JANUARI 2021

Nederlandse hoofdstedelijke gebieden

Middelburg-Vlissingen 93.328 +146 = **1,6** meer inw. per 1000 in 2020.

Leeuwarden 124.499 + 415 = 3,3

Groningen 233.218 + 344 = 1,5

Assen 68.833 + 234 = 3,4

2000	22.237	83.934	35.290	1.336		-	142.797
------	--------	--------	--------	-------	--	---	---------

2010	22.266	107.804	54.899	1.344	1.764	-	190.767
------	--------	---------	--------	-------	-------	---	---------

2020	22.820	113.838	56.040	3.520	15.160	326	211.704
------	--------	---------	--------	-------	--------	-----	---------

Aantal inwoners in 2020:

Almere 212.000

Middelburg-Vlissingen 93.000

Zeeland 384.000

Nederland 17.436.000

rmgs 20200524 =====

Zeeland hoe verder. Blz. 19

AANTAL INWONERS NEDERLANDSE HOOFDSTEDELIJKE GEBIEDEN OP 1 JAN. 2020

Middelburg+Vlissingen 93.175 +260 = **2,8** meer inwoners per 1000 in 2019.

Leeuwarden 124.058 + 951 = 7,8

Groningen 232.029 + 1623 = 7,0

Assen 68.606 + 643 = 9,4

Zwolle 128.831 + 1334 = 10,4

Lelystad 78.619 + 72 = 0,9

Haarlem 162.960 + 1695 = 10,4

Utrecht 357.694 + 4828 = 13,5

Den Haag 545.163 + 7330 = 13,5

's-Hertogenbosch 155.113 + 908 = 5,6

Arnhem 161.368 + 2103 = 13,0

Maastricht 121.558 - 7 = 0,1 minder inw. per 1000 in 2019

*In 11 provincies gemiddeld **8,3** nieuwe inwoners per 1000, van 1 jan. t/m 31 dec. 2019.*

Dit is 3x zoveel als in Middelburg-Vlissingen.

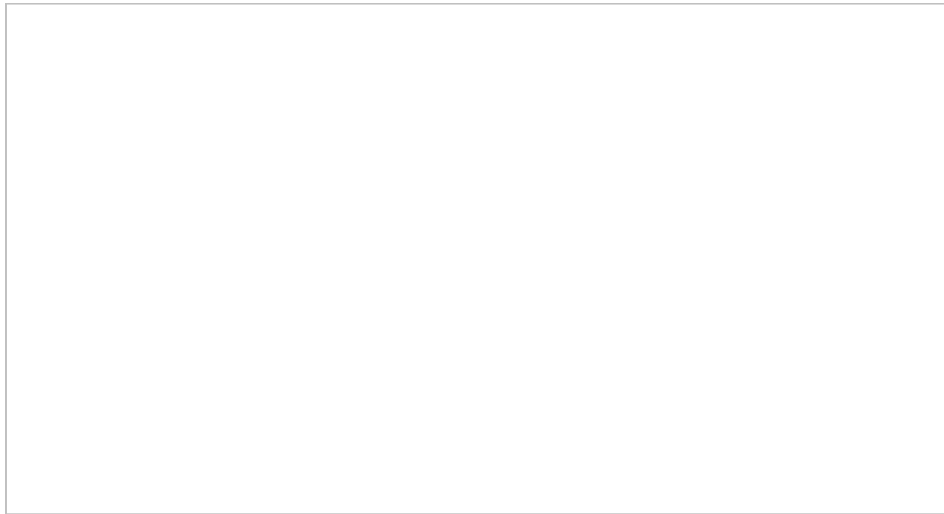
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/37230ned/table?ts=1580578981222>

rmgs 20200526 =====

Zeeland hoe verder. Blz. 21,22,23.

EEN GROTE HOOFDSTAD VOOR ZEELAND

juli 2020

De aaneengesloten bebouwing/bebouwde kom van het hoofdstedelijk gebied Middelburg-Vlissingen. met havens, bedrijfsterreinen en vliegveld in 2019.

In Zeeland wordt ook in de steden, door zeer velen te dorps en lokaal gedacht, als het om gezonde, profijtelijke verstedelijking gaat. En het "eiland"-denken is nooit ver weg. Over het Zeeuws algemeen belang maken weinigen zich druk. Dit is funest voor de Zeeuwse economie en ontwikkeling op alle gebied. Aan de klaagzang van velen dat in Zeeland bijna niets van de grond komt, er te veel wordt opgeheven en er geen toekomst voor de jeugd is kan een einde komen. Voor succesvolle initiatieven zijn veel inwoners nodig van één grote complete stad met een krachtig gemotiveerd gemeentebestuur.

Om aantrekkelijker voor nieuwe inwoners te worden en jongeren vast te houden, heeft Zeeland, zoals de andere provincies, een grote complete hoofdstad nodig. Concentratie van bevolking is nodig om meer voorzieningen in Zeeland te krijgen en in stand te houden en de verrommeling van Zeeland tegen te gaan. Van Rilland t/m Goes begint het zo langzamerhand, vanuit de trein en vanaf de A58 op één bedrijventerrein te lijken. Nog meer verstedelijking tussen Kreekrakdam en Sloedam moet te allen tijde worden voorkomen, als Zeeland zich als ongerepte groen en blauwe delta in de etalage wil blijven zetten. Terreinen voor grote bedrijven dienen zoveel mogelijk te worden geconcentreerd in Vlissingen-Oost/het Sloegebied en de Zeeuws-Vlaamse Kanaalzone. Stedelijke concentratie/woningbouw in Middelburg ten voordele van landelijk Zeeland en behoud/uitbreiding van voorzieningen en hoger onderwijs.

Zeeland begint steeds meer achter te lopen ten opzichte van de rest van het land en Vlissingen als één geheel met de Zeeuwse hoofdstad, met tegen de 95.000 inwoners, duurt al veel te lang. N.B. met alleen samenwerking, als het zo uitkomt, kom je er niet. Er is één krachtig bestuur nodig dat i.v.m. de grootte van de gemeente over de nodige financiële middelen kan beschikken, in plaats van de Artikel 12-status normaal te vinden.

Als een van de redenen, uitvluchten om niet te fuseren tot één grote hoofdstad komt men met de domme drogredenen dat er een mentaliteitsverschil is. Geen enkele stad/gemeente is homogeen. Er is ook o.a. een verschil in Amsterdam tussen Noord en Nieuw-Zuid en in Den Haag tussen de Schildersbuurt en Zorgvliet enz. enz. Ondanks de grote verschillen maken ze deel uit van dezelfde gemeente.

Als een gemeentefusie niet lukt is het alternatief van Zeeland de stadsprovincie Middelburg-Zeeland te maken, met stadsdelen en een advies-/bestuurscommissie voor de huidige 13 gemeenten, zoals in zestien grote gemeenten in Nederland. **Maar er is een tussenoplossing**, gebaseerd op cijfers van elf andere provinciehoofdsteden.

De bevolking van Middelburg verdubbelen tot een stad met 100.000 inwoners.

Middelburg heeft een oppervlakte van 48 km². Het aantal inwoners per km² is 1.008.

Nijmegen, Maastricht en Amersfoort zijn ongeveer even groot qua oppervlakte en hebben een bevolkingsdichtheid van resp. 3.346, 2.170 en 2.512 inwoners per km² = gemiddeld 2.676. Dit aantal zou voor **Middelburg 48 x 2.676 = 128.000 inwoners** inhouden.

Als de bevolkingsdichtheid van Den Haag wordt aangehouden zouden er in Middelburg 6,5 keer zoveel mensen kunnen wonen als nu = 317.000.

Met een bevolkingsdichtheid zoals Utrecht (3,8 keer) zou Middelburg 185.000 inwoners binnen de

gemeentegrenzen hebben.

Het gemiddeld aantal inwoners per km² van 11 provinciehoofdsteden bedraagt gemiddeld 2.278. Voor **Middelburg: 48 x 2.278 = 109.000 inwoners**. Dit zijn 60.000 nieuwe inwoners, waarvoor bij 2,1 inwoners per huis 29.000 woningen in tien jaar nodig zijn of 2.900 per jaar.

De komende tien jaar moeten er in Nederland 845.000 woningen bijgebouwd worden (zie blz. 25). In Zeeland woont 2,2 % van de Nederlandse bevolking. Voor Zeeland dus minimaal: ca. 19.000 nieuwe woningen. Dit volledige contingent + 10.000 extra in Middelburg bouwen en Zeeland krijgt, vergeleken met de rest van het land, waar het sinds 1870 recht op heeft: weer een grote hoofdstad.

Voor een inwonertal van ca. 100.000 en bevolkingsdichtheid van 2.000 per km² zijn 22.000 woningen in Middelburg nodig, dus 2.200 nieuwe woningen per jaar gedurende tien jaar.

Er zijn meer dan 40 gemeenten in Nederland met meer dan 2.000 inwoners per km²!

De grondprijs ligt in Middelburg lager dan in de grote steden van de Randstad, dus kunnen er door de centrale overheid voor hetzelfde geld meer huizen ontwikkeld worden.

Door een stad met veel inwoners ontstaat vanzelf de behoefte aan snelle treinen en frequent aansluitend openbaar vervoer vanaf het hoofdstation.

rmgs20200712=====

Zeeland hoe verder. Blz. 28.

VERGELIJKING GROEI PROVINCIEHOOFDSTEDEN 2002 - 2020

In meer dan 18 jaar tussen 1 januari 2002 en 1 oktober 2020 groeiden elf provinciehoofdsteden gemiddeld met 20%. Middelburg kwam niet verder dan 7%.

De sterkste bevolkingsgroei (ook door fusies) vond plaats in Utrecht (38%), Leeuwarden (37%), Groningen 33%), Lelystad (20%), Den Haag 20% en Zwolle 19%.

Op 1 januari 2002 had Middelburg 45.608 inwoners. Met een bevolkingstoename van 20% zou de Zeeuwse hoofdstad op 1 oktober van dit jaar ca. 55.000 inwoners hebben geteld in plaats van 48.919, waardoor Middelburg nu waarschijnlijk geen financiële problemen zou kennen. Het gemiddelde aantal inwoners van de G40-gemeenten bedraagt 128.000.

Inwonertal van de hoofdsteden op 1 oktober 2020

Middelburg 48.919 **(8)**

Assen 68.890 **(-)**

Lelystad 79.543 **(-)**

Maastricht 120.332 **(10)**

Leeuwarden 124.000 **(12)**

Zwolle 129.465 **(14)**

's-Hertogenbosch 155.586 **(13)**

Arnhem 162.219 **(19)**

Haarlem 162.807 **(7)**

Groningen 233.266 **(6)**

Utrecht 359.374 **(4)**

Den Haag 548.165 **(3)**

(Tussen haakjes de positie naar inwonertal in 1795. Middelburg was op zeven na de grootste stad van wat nu Nederland is. Van de provinciehoofdsteden was alleen Haarlem iets groter. In 1870 was Middelburg een van de 20 grootste steden.)

Middelburg is, qua aantal inwoners, de kleinste hoofdstad die, ook nog, de afgelopen eeuw tot heden, het langzaamst groeide. Dat Zeeland met een, wat inwonertal betreft, dorps hoofdstad in Nederland niet meedoet realiseerden/realiseren de meeste Zeeuwse bestuurders zich klaarblijkelijk niet. We moeten ons schamen in

Zeeland.

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/37230ned/table?ts=1604574641865>

rmgs20201103=====

Zeeland hoe verder. Blz. 39 - 40.

VAN BRUSSEL TOT BRUINISSE

https://fd9.formdesk.com/provinciezeeland/Evaluatie_Online_Talkshow_Green_Deal

<https://www.bndestem.nl/zeeland/diederik-samsom-voor-zeeuwse-klimaatplannen-ligt-in-brussel-500-miljoen-euro-klaar-als-je-snel-bent~add06168/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Wat bijna altijd vergeten wordt, is dat Zeeland één echte grote, complete dichtbevolkte stad - met alle voorzieningen - nodig heeft, die met snelle treinen en bussen bereikt kan worden.

Concentratie van wonen, werken, studeren en bedrijfsvestigingen is noodzakelijk. Hierdoor minder personenvervoer per (vervuilende) personenauto waardoor minder uitstoot en het professionele vervoer over de weg minder minder last van te druk verkeer heeft.

Een nog groter, zo groot mogelijk deel, van de Zeeuwse bevolking concentreren in Middelburg-Vlissingen dat, op zeer korte termijn, moet uitgroeien tot één van de twintig grootste steden/gemeenten van Nederland.

Niet heel Zeeland volzetten met grijze dozen op bedrijfsterreinen, zoals dat o.a. gebeurt in Noord-Brabant. In Zeeuwse gemeenten met minder dan 1000 inwoners per km², beperkte woningbouw; grotendeels nieuwbouw ter vervanging van gesloopte bebouwing in bestaande kernen. De smerige verrommeling van de Randstad verdient geen navolging.

(Aantal inwoners per km² van Middelburg-Vlissingen in 2021 bedraagt 1.126. Van de andere elf provinciehoofdsteden is het gemiddeld 2.306. Voor Middelburg-Vlissingen x 83 km² = 190.000 inwoners).

Alleen met één echte grote stad en veel ongeschonden landschappelijk schoon kan Zeeland het toerisme, de bedrijvigheid en eigen jeugd vasthouden.

Eén grote stad, die supersnel per trein en bus bereikbaar is, helpt Zeeland grotendeels op weg om zo snel mogelijk klimaatneutraal te zijn. Enz., enz.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_grootste_gemeenten_in_Nederland

<https://erfgoedstem.nl/het-brabantse-landschap-wordt-volgebouwd/>

rmgs20210221=====

Zeeland hoe verder. Blz. 43.

REGIOPROVINCIES SLIMMER BESTUURD

https://www.montesquieu-instituut.nl/id/vlgtje5krhji/bundel_17_zo_kan_het_wel_regioprovincies

<https://www.montesquieu-instituut.nl/9353262/d/mireeks/bundel17.pdf>

Na eerst één grote complete stad Middelburg-Vlissingen is de stadsprovincie **Middelburg-Zeeland**, met 400.000 inwoners en stadsdeelbesturen, uiteindelijk de beste keuze voor Zeeland. Als vierde gemeente van het land (na Amsterdam, Rotterdam en Den Haag) zou Middelburg-Zeeland natuurlijk veel meer in de melk te brokkelen hebben dan de provincie Zeeland met 13 gemeenten. De enige fusie die in Zeeland noodzakelijk is/nut heeft is Middelburg-Vlissingen.

Gemeentefusies hebben alleen zin als de nieuwe gemeente een stedelijke kern van ca. 100.000 inwoners, met meer dan 1.000 inwoners per km², heeft. Een nieuw door samenvoeging conglomeraat van dorpen/stadjes met 100.000 inwoners, zonder dichtbevolkt groot stadshart, geeft niet meer bestuurskracht en is dus zinloos.

Zie ook blz. 142 van: [DIVERSEN ZEELAND TOEN & NU](#)

<https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/rijk-provincie-en-gemeente-besturen-ons-land-en-o-ja-32-andere-soorten-bestuur-stop-de-verrommeling~b548c816/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

rmgs20210304=====

Zeeland hoe verder. Blz. 36.

Woningbouw Groningen een voorbeeld voor Middelburg

In 2019 werden er in de stad Groningen 1800 sociale huurwoningen en koopwoningen opgeleverd. Dat moet in Middelburg-Vlissingen ook mogelijk zijn. Gerelateerd aan het aantal inwoners had dat meer dan 700 woningen, voor ca. 1500 inwoners, ingehouden voor Middelburg-Vlissingen.

<https://www.nu.nl/groningen/6100627/groningen-heeft-vorig-jaar-recordaantal-woningen-opgeleverd.html>

rmgs20210108=====

Zeeland hoe verder. Blz. 44.

VERGELIJKING BEDRIJFSVESTIGINGEN 2021 HOOFDSTEDEN

Middelburg-Vlissingen $3.620 + 2.665 = 6.285$ bedrijfsvestigingen.

ZES HISTORISCHE HOOFDSTEDEN (buiten de Randstad) 2021

Leeuwarden 93.000 inw. / 54 km² / 7.320 bedrijven = 1 per 13 inwoners. Groningen 203.000 inw. / 79 km² / 16.960 " = 1 per 12 "
Zwolle 129.000 inw. / 111 km² / 10.435 " = 1 per 12 "
Arnhem 161.000 inw. / 98 km² / 14.250 " = 1 per 11 "
's-Hertogenbosch 111.000 inw. / 54 km² / 12.643 " = 1 per 9 "
Maastricht 122.000 inw. / 56 km² / 9.625 " = 1 per 13 "
Het gemiddelde van bovenstaande zes provinciehoofdsteden (**woonplaatsen**) is **75 km²** landoppervlakte en **1.826** adressen km².

Met gemiddeld 11.872 bedrijfsvestigingen en 23.000 inwoners = 1 bedrijf per 10 inwoners.

MIDDELBURG-VLISSINGEN 2021

83 km² landoppervlakte / $48.822 + 44.306 = 93.000$ inw. / **1.846** adressen per km² / $3.620 + 2.665 =$
6.285 bedrijfsvestigingen = **1 bedrijf per 15 inwoners**

*Aangezien de meeste hoofdsteden nogal veel omliggend land hebben opgeslokt zijn voor een duidelijk beeld, in verband met de overeenkomende oppervlakte (rond 80 km²), de **woonplaatsen** van zes hoofdsteden vergeleken met de gemeentecijfers van Middelburg-Vlissingen.*

Middelburg-Vlissingen (76 bedrijven per km²) heeft dus duidelijk een achterstand in te lopen. De zes hoofdsteden (woonplaatsen), met gemiddeld 158 bedrijven per km², huisvesten twee keer zoveel bedrijven als Middelburg-Vlissingen.

(Goes heeft 39 bedrijfsvestigingen per km² en Terneuzen 12)

<https://allecijfers.nl/>

rmgs20210308=====

Zeeland hoe verder. Blz. 45.

GEEN DRIE, VIER GEMEENTEN VOOR ZEELAND

<https://www.pzc.nl/zeuws-nieuws/genoeg-te-halen-in-den-haag-en-brussel-zeeland-weet-wat-je-wil-en-ga-aan-de-slag-br~a95c90b2/>

Wel:

één grote hoofdstad met 100.000 à 135.000 inwoners + 11 andere gemeenten.

of

één gemeente/stadsprovincie Middelburg-Zeeland met 400.000 inwoners.

rmgs20210224=====

Zeeland hoe verder. Blz. 45.

WAAR BLIJVEN DE HUIZEN NOU - ELSEVIER, MAART 2021

<https://www.ewmagazine.nl/economie/achtergrond/2021/03/waar-blijven-de-huizen-nou-229368w/>

Jaarlijks worden er in Nederland ca. 67.000 woningen gebouwd.

Nederland 17.482.000 inwoners

Zeeland 385.000 inwoners = 2,2 % van Nederlandse bevolking = minimaal 1474 woningen voor Zeeland per jaar.

In Zeeland moet een slimmere nieuwbouwverdeling gemaakt worden, die gebaseerd is op geconcentreerd, zo groen mogelijk, in verstedelijkt gebied bouwen om het open landschap te sparen.

Hierbij wordt twee derde (983 woningen) per jaar in Middelburg-Vlissingen gerealiseerd. Met 2,2 bewoners per huis zal het aantal inwoners van het Zeeuwse hoofdstedelijk gebied in 2032 tegen de 115.000 kunnen bedragen.

Een derde (491 huizen) van de jaarlijkse nieuwbouw in Zeeland wordt verdeeld aan de hand van de grootste woonplaatsen van de 11 resterende gemeenten. Om verrommeling van het platteland te voorkomen dient er bij voorkeur in onderstaande grootste woonplaatsen te worden gebouwd (of ter vervanging van gesloopte woningen in de kleinere kernen).

De grootste woonplaatsen van elf gemeenten:

Goes 28.396 = 24,3 % = 119

Terneuzen 25.424 = 21,9 % = 108

Zierikzee 11.460 = 9,9 % = 49

Hulst 11.065 = 9,5 % = 47

Kapelle 9.197 = 7,9 % = 39

Tholen 8.052 = 6,9 % = 34

Yerseke 6.970 = 6,0 % = 29

Heinkenszand 5.497 = 4,7 % = 23

Breskens 4.607 = 4,0 % = 20

Koudekerke 3.360 = 2,9 % = 14

Kamperland 2.073 = 1,8 % = 9

De huidige archaische eilandverdeelsleutel werkt verrommeling van het landschap/buitengebied in de hand.

Om er als provincie in Nederland echt bij te gaan horen zouden er 1.474 woningen (2,2 % van het nationaal totaal) in Middelburg-Vlissingen per jaar gebouwd moeten worden, waardoor Zeeland in 10 jaar tijd een grote complete stad met ca. 125.000 inwoners krijgt.

In dit geval, totaal voor Zeeland, tegen de 2.000 woningen (1474 + 491) per jaar.

<https://allecijfers.nl/>

<https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/rijksbouwmeester-floris-alkemade-zeeland-heeft-ruimte-voor-de-toekomst~aa033510/>

rmgs20210310=====

Zeeland hoe verder. Blz. 46.

GROTE NIEUWE STAD VOOR 100.000 INWONERS

<https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/joost-eerdmans-ja21-een-nieuwe-stad-met-100-000-inwoners-in-zeeland-wie-weet~a1956dab/>

Goed bedoeld, maar eenvoudigweg een nieuwe grote stad, à la Flevoland, bouwen in onze provincie is slecht voor Zeeland. Om het Zeeuwse landschap zo min mogelijk te schaden en “Randstad-verrommeling” te voorkomen, dient woningbouw hoofdzakelijk plaats te vinden in het demografisch hart van de provincie, waar al 93.000 mensen wonen (1.126 per km²).

Zeeland heeft eerst één grote hoofdstad met 100.000 à 135.000 inwoners nodig en vervolgens is een stadsprovincie Middelburg-Zeeland het beste voor heel Zeeland.

rmgs20210309=====

Zeeland hoe verder. Blz. 60.

AANTAL BEDRIJFSVESTIGINGEN 2020

In gemeenten met 48.000 - 50.000 en 90.000 - 100.000 inwoners

Middelburg 3.780 bedrijven 48.810 inwoners
Gemiddelde van 9 gemeenten 4.753 49.397
Laagste van 9 gemeenten: Harderwijk 4.080 48.414
Hoogste van 9 gem.: Utrechtse Heuvelrug 5.640 49.580

Middelburg-Vlissingen 6.585 93.170
Gemiddelde van 6 gemeenten 8.296 93.316
Laagste van 6 gemeenten Sittard-Geleen 6.930 92.429
Hoogste van 6 gemeenten Hilversum 10.775 90.831

Gemeenten 48.000 - 50.000 inwoners

Harderwijk 4.080 48.414
Hollands Kroon 5.100 48.432
Waalwijk 4.905 48.637
Barendrecht 4.680 48.714

Middelburg 3.780 48.810
Utrechtse Heuvelrug 5.640 49.580
Goeree-Overflakkee 4.650 50.049
Weert 4.275 50.105
Houten 4.780 50.146
Heerenveen 4.670 50.493

Gemeenten 90.000 - 100.000 inwoners

Hilversum 10.775 90.831
Amstelveen 8.765 91.576
Oss 8.345 91.915
Helmond 7.050 92.423
Sittard-Geleen 6.930 92.429
Middelburg-Vlissingen 6.585 93.170
Deventer 7.910 100.719

Zeeland doet het slecht. Er is nog veel werk aan de winkel om op het niveau van de rest van Nederland te komen. Onbegrijpelijk en schandig dat men deze scheefgroei in het verleden heeft laten gebeuren. Temeer omdat Middelburg-Vlissingen de belangrijkste/verreweg grootste stedelijke concentratie van de provincie is.

De volgende 25 gemeenten met 40.000 tot 48.000 inwoners, hebben meer/veel meer (gemiddeld 4.790) bedrijfsvestigingen dan Middelburg (3.780):

Wychen, Huizen, Dronten, Beverwijk, Uden, Horst aan de Maas, Noordwijk, Berkelland, Zuidplas, Molenlanden, Steenwijkerland, De Ronde Venen, Heusden, Medemblik, Noardeast Fryslan, Veldhoven, Waadhoeke, Ridderkerk, Schagen, Lingewaard, Soest, Noordoostpolder, Het Hogeland, Overbetuwe, Zutphen.

<https://allecijfers.nl/gemeente/middelburg/>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_Nederlandse_gemeenten

rmgs20210514=====

Zeeland hoe verder. Blz. 82.

EEN MILJOEN NIEUWE WONINGEN NODIG - PZC 1 aug. 2021

1 mln. huizen nodig in Nederland. In Zeeland vindt men 1.250 per jaar al een mooi getal.

<https://www.pzc.nl/wonen/br-een-miljoen-huizen-nodig-veel-jonge-mensen-kunnen-geen-betaalbaar-huis-vinden~a49864ec/>

Op basis van het inwonertal 1 mln. voor Nederland (= 0,06 p/inw.) zou dat voor Zeeland 23.000 nieuwbouwhuizen inhouden. Waarvan de helft, ca. 11.500, in Middelburg-Vlissingen gebouwd zou moeten worden. Bij 2,1 persoon per woning telt het hoofdstedelijk gebied dan binnen een paar jaar ca. 115.000 inwoners.

In Middelburg-Vlissingen zijn daarentegen voor de komende jaren niet 11.500 maar slechts ca. 2.500 huizen

gepland.

https://www.pzc.nl/zeeuws-nieuws/zeeland-heeft-kant-en-klare-plannen-voor-duizenden-huizen-maar-is-dat-genoege~abf11d7c/?cb=3077dd0c203b2c78ebcaa1c0682c04ea&auth_rd=1

Zeeland heeft, om de provincie mooi te houden en leefbaarder te maken één compact groot hoofdstedelijk stadsgebied nodig, dat tot de grootste steden van Nederland behoort en in de top 25 staat. Met 115.000 inwoners (ca. 1.400 per km²) zou dat het geval zijn. In Nederland zijn 68 gemeenten (20 %), met > 1.400 inwoners per km², dichter bevolkt.

<https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/129075/Woningtekort-Zeeland-draagt-kleinste-steentje-bij>
<https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/129091/Om-het-woningtekort-aan-te-pakken-moet-er-veel-meer-gebouwd-worden>

rmgs20210801=====

Zeeland hoe verder. Blz. 90.

MIDDELBURG-VLISSINGEN HÉT ECONOMISCH CENTRUM VAN ZEELAND (2021)

Hoofdstedelijk gebied Middelburg-Vlissingen 93.000 inwoners.

Steden: Middelburg 42.000, Vlissingen 34.000, Terneuzen 25.000, Goes 28.000 inwoners.

Gemeenten: Middelburg 49.000, Vlissingen 44.000, Terneuzen: 55.000, Goes 38.000 inw.

Oppervlakte: Middelburg-Vlissingen 83 km², Terneuzen 251 km², Goes 93 km².

Aantal bedrijfsvestigingen: Middelburg-Vlissingen 6.660, Terneuzen 3.725, Goes: 3.695.

Aantal bedrijfsvestigingen per km²: Middelburg-Vlissingen 80, Terneuzen 15, Goes: 40.

Middelburg-Vlissingen is het grootste handels- en dienstverleningscentrum van Zuidwest Nederland, met op 1 jan. 2021 de meeste winkels (343+200 = 543).

Aantal bedrijfsvestigingen CBS-StatLine APRIL 2021 (excl. landbouw)

Industrie: Middelburg-Vlissingen 400, Terneuzen 235, Goes 205.

Handel: Middelburg-Vlissingen 1200, Terneuzen 760, Goes 760.

Bouwnijverheid: Middelburg-Vlissingen 765, Terneuzen 390, Goes 345.

Vervoer en opslag: Middelburg-Vlissingen 215, Terneuzen 275, Goes 135.

Totaal handel en nijverheid: Middelburg-Vlissingen 2580, Terneuzen 1660, Goes 1445.

(waarvan winkels Middelburg-Vlissingen 543, Terneuzen 283, Goes 297)

Hotel-Restaurant-Café e.a.b.: Middelburg-Vlissingen 450, Terneuzen 215, Goes 180.

Informatie en communicatie: Middelburg-Vlissingen 260, Terneuzen 115, Goes 150.

Zakelijke dienstverlening: Middelburg-Vlissingen 2895, Terneuzen 1585, Goes 1740.

Cultuur, sport en recreatie: Middelburg-Vlissingen 475, Terneuzen 150, Goes 180.

Aantal winkels per km²: Middelburg-Vlissingen 6,5 Terneuzen 1,1 Goes 3,2.

(Middelburg 7,2, Vlissingen 5,9)

- Van de vier volkrijkste Zeeuwse gemeenten heeft Middelburg de meeste bedrijfsvestigingen en Vlissingen de minste. Terneuzen staat op de tweede plaats en Goes neemt de derde positie in.
- Middelburg heeft van de vier grootste Zeeuwse gemeenten de hoogste cijfers voor: bouwnijverheid, hotel-restaurant-café e.a.b., cultuur en winkels.
- Industrie, vervoer en opslag is in Vlissingen iets hoger dan in Middelburg. Verder scoort Middelburg op de andere bovengenoemde onderdelen hoger dan Vlissingen

Het bovenstaande overzicht met CBS-cijfers van Middelburg-Vlissingen, Terneuzen en Goes zijn exclusief A,B,D, en E. Zie:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/81575NED?q=terneuzen>

De kernstad van Zeeland; Middelburg-Vlissingen, is nooit een stadsgewest geweest. Zie:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/stadsgewest>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/82496NED?q=middelburg>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/82496NED?q=vlissingen>

rmgs20210910=====

Zeeland hoe verder. Blz. 89.

BEDRIJFSVESTIGINGEN NEGEN PROVINCIEHOOFDSTEDEN (APRIL 2021)

Vergeleken met Middelburg-Vlissingen

inwoners bedrijven per km² inwoners per bedrijf

Groningen	233.218	19.175	104	12
's-Hertogenbosch	155.496	18.325	167	8
Arnhem	162.477	15.505	158	10
Zwolle	129.827	11.195	101	12
Leeuwarden	124.499	10.495	44	12
Maastricht	120.182	9.580	171	13
Lelystad	79.769	7.005	30	11
Middelburg-Vlissingen	93.328	6.660	80	14
Assen	68.833	4.615	56	15

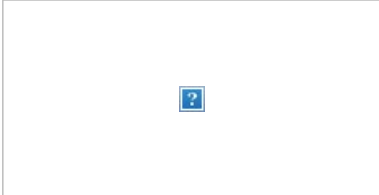
CBS-Statline: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/81575NED?q=lelystad>

- Gemeente Middelburg, de nummer één van Zeeland, zou met aantal bedrijven onder Assen eindigen.
- Middelburg-Vlissingen functioneert, wat voorzieningen, economie enz. betreft, als één compacte stad en kan daarom als één stad worden vergeleken met acht niet-randstad-hoofdsteden.
- Middelburg-Vlissingen wordt wel metropoolregio genoemd.

Zie: <https://geografie.nl/artikel/voorbij-polycentriciteit-de-noodzaak-van-metropoolvorming>

rmgs20210910=====

ZEELAND, HOE VERDER

	<h2>ZEELAND, HOE VERDER</h2> <p>ZEELAND, HOE VERDER? Blijft de wapenspreuk "Luctor et Emergo"?</p> <hr/> <p>Bijgewerkte notities en ...</p> <p>docs.google.com</p>
---	--

=====

=====

=====